

Вярата, която отваря очите

Евангелското описание на Христовото възкресение ни изправя пред един факт, който ни изпълва със смущение. Той е, че това събитие стана по такъв начин, че остави място за съмнение. Не се случи така, че всички да го приемат пред лицето на очевидните факти. Как би могло да стане така? Примерно, Христос да се яви възкръснал на Пилат, на първосвещениците Ана и Каяфа, на Синедриона, на някое публично място, където се събираха много хора. Тогава всички, които бяха видели как Той е бил разпънат и е умрял, нямаше как да възразяват. Нищо такова не се случи. Исус възкръсна в тъмните часове на нощта, на едно усамотено място. Видяха Го стражите, но това съвсем не беше достатъчно. После, вече жив, Той се яви само на Своите приятели и последователи, а не на враговете. Никак не беше трудно на свещениците да пуснат слуха, че тялото е откраднато от последователите на Христос и няма никакво възкресение. Тази мътва тръгна веднага, продължи през следващите години и не е спряла и до днес.

Нямам намерение да давам съвети на Бога как се прави възкресение, нито пък да Го критикувам, че е допуснал грешка. Щом така е станало, така е трябвало да стане. Бог не греша. Грешим ние. Господ Исус възкреси Лазар по такъв начин, че да не остане нито един скептик и да няма никакво място за слухове. Ако някой вземеше да твърди, че Лазар е мъртъв или че тялото му е било откраднато, веднага щяха да се появят свидетели и да потвърдят, че наистина е имало възкресение. А и самият Лазар е бил жив и всеки е можел да отиде и да го види. Тази история ни говори, че Бог би могъл да направи същото и със Своя Син. Но не го направи. Ако използваме логиката, ще можем да кажем, че Исус можеше да слезе от кръста във всеки момент, когато пожелае. Дванайсет легиона ангели присъстваха там и само чакаха знак. Ако го беше дал, тогава около Голгота и в Ерусалим нямаше да остане и един скептик или противник. Всички щяха да разбират кого са разпънали и да молят със сълзи на очи за прошка. Но нямаше никакъв знак. Исус можеше и изобщо да не допуска да бъде прикован на кръста. Тогава юдейските първосвещеници и римските управници щяха да разберат, че нямат власт над Него. Но Той го допусна. Исус можеше и изобщо да не идва на тази земя и да става зависим от хората. Тогава нямаше да има нито рождение, нито живот, нито всички неща, които четем в Евангелията, нито разпятие. Нищо нямаше да има. И нас нямаше да ни има.

Историите, които са ни разказани от евангелистите, не се подчиняват на човешката логика. Човешката логика ни учи да бъдем егоисти, да пазим себе си, да разчитаме на силата и принудата, да плащаме за всичко с пари, да искаме всичко да ни се плаща, да не прощаваме на никого, да бием враговете си, да не разчитаме на ничия милост, да се борим и да чакаме другите да се борят против нас. Такива неща. Но духовната логика е друга. Бог върши изненадващи неща. Той има Свой стил на действие, който не съвпада с нашите представи.

Резултатът от възкресението на Христос беше, че който искаше да повярва, повярва. Който не искаше да повярва, не повярва. Нека обърнем внимание на войниците, които пазеха гроба в момента на възкресението. Възкресението се случи така, че те го забелязаха. И как няма да го забележат! Стана голям трус, ангел слезе от небето, приближи, махна камъка и проговори. Всичко това войниците видяха с очите си и чуха с ушите си. След като всичко свърши, те си взеха багажа и се върнаха в града. Отидоха право при главните свещеници и им казаха какво е станало. Не се знае колко хора са били, но са били поне двама, щом се говори в множествено число. Не се знае и

доколко спокойно са могли да разкажат какво са видели. Сигурно са били доста уплашени от случката. Но когато им предложиха пари, за да премълчават истината и да разказват една груба лъжа, тези войници си прибраха парите и направиха точно каквото им беше поръчано. Какво излиза от тези факти? Излиза, че който е бил пряк свидетел на възкресението и всичко е видял с очите си и чул с ушите си, не вярва и е готов за малко пари да разпространява истории, за които отлично знае, че се лъжи. Защо? Защото тези хора си нямаха понятие кой е този, когото пазят и защо го пазят. Всичко около Христос им беше чуждо и не ги вълнуваше ни най-малко. И когато им се удаде възможност да се измъкнат от неприятното положение, че са допуснали някой да открадне това, което пазят, като на всичко отгоре и да спечелят доста пари, те я използваха. Вероятно по-късно съвсем забравиха за тези неща или продължиха да разказват същата лъжа, която им бяха вече поръчали и им бяха дали хонорар, за да я разпространяват. Не знаем нищо за тези хора, а би било много интересно да се разбере какво са направили по-късно. Но не е трудно да си представим, че те са продължили да пеят все същата песен, която е била измислена от първосвещениците. Може би във връзка с усиливащото се християнско движение в Ерусалим те са привличали все повече интереса към себе си, идвали са както привърженици на Христос, така и противници и са ги питали какво е станало. И тяхното свидетелство е ставало все по-важно. Но дори и да са се разкажали и да са разкрили истината, това не е причинило кой знае какви последици, защото никой няма да вземе на сериозно едни хора, които за пари могат да разпространяват всякакви лъжи.

Тази история ни показва още веднъж истината, че отношението на човека към нещата около Христос зависи не от това какво е видял и чул, а от нещо друго. Кое е то?

Преди всичко това е човек да има в себе си дълбок копнеж всичко това да е вярно. Защото от вярата в Христовото възкресение произтича и вярата в нашето лично възкресение. Ап. Павел го казва съвсем директно: „Ако Христос не е бил възкресен, то празна е нашата проповед, празна е и вашата вяра” (1Кор.15:14). Христос не умря заради Себе Си. Той не беше сторил нищо, заради което да си заслужи наказанието. Не умря по грешка. Не умря, защото не беше предвидил, че хората са такива зверове и наивно се беше надявал те да не постъпят така грозно с Него. Не, Христос умря съвсем съзнателно, за да измие с кръвта Си нашите грехове и възкръсна, за да ни отвори път към небето и вечността. Няма никакъв друг начин ние да получим вечен живот, освен чрез Него. „Няма под небето друго име, дадено на хората, чрез което трябва да се спасим” (Деян.4:12), изтъква ап. Петър.

Не съществува ли този стремеж към вечен живот във всяка човешка душа? Съществува, иначе хората нямаше да имат толкова много религии и други вярвания. Никой не иска да умира и да изчезва безследно, сякаш никога не го е имало. Но повечето хора днес, в нашето разумно време, просто не искат да приемат, че е възможно да има живот отвъд земния. Твърде силно са повярвали в човешкия разум. Възгордели са се, че щом днес ние правим огромни машини, строим огромни сгради, пътища, летим със самолети и прочие, значи сме много умни и всичко знаем. Повярвали са, че материалният свят е единственото нещо, което е реално, че той може да бъде опознат със сетивата и разума. Напоследък тази вяра доста се разколебава и хората стават малко по-смирени. Допускат, че светът е доста по-сложен, отколкото се е мислило преди, че има доста тайнствени неща и че разумът съвсем не е толкова мощен, колкото са ни убеждавали някои хора. Но все още високомерието и самонадеяността не им позволяват да се смирят и да признаят, че има нещо много повече от това, което виждаме около себе си. Обикновеният човек продължава да смята, че само каквото вижда и пипа е реално и че щом вижда как хората умират и ги заравят в земята, значи това е положението и всичко свършва там, на онова тихо място извън града. Тази

негова убеденост е толкова силна, че той не само отхвърля всякаква възможност за друг живот след земния, но и се обижда, когато някой го убеждава в обратното. Всеки, който се е опитвал да каже на безбожника, че има вечен живот, се е натъквал на тази яростна съпротива. „Не, няма нищо, всичко е тук, яж, пий, забавлявай се и гледай да отложиш края колкото може повече!” – това чуваме от неговата уста. Което е доста странно – все пак ти се мъчиш да му кажеш нещо хубаво, от което той ще има огромна полза; да дадеш вярата, че може да има вечен живот – какво по-добро може да стори някой за някого от това? Защо е тази ярост? Какво защитават безбожниците така ожесточено? Защитават правото си да умрат и да изчезнат, сякаш никога не ги е имало. Доста противоестествен е такъв начин на мислене. Всяко живо същество се стреми към живот и да видиш някой, който толкова се натиска да мре – това е доста странно.

Добре, но възможно ли е да има вечен живот? Не е ли това само една мечта на хората? Тук вече всичко зависи от вярата. Който иска да мре, нека си мре. Който не иска, нека да вярва. Доказателства няма. Сам Бог не ни дава доказателства, а ни учи да вярваме. Вярата е пренасяне на бъдещето в настоящето, нещо като материализиране на нещата, които още не са станали. В така наречения наш „реален живот” (кой го знае колко е реален и кое всъщност е реалното, но нека приемем, че е такъв) ние вярваме в много неща и това ни дава силата да се стремим към тях. Вярваме, че ще бъдем живи и здрави, макар да нямаме никакви доказателства, че това ще стане. Нашата вяра постоянно бива подкопавана от доказателства за обратното: хора умират от болести или от несчастни случаи, разболяват се и плановите им отиват на вятъра... и какво ли не още. Но ние продължаваме да вярваме, че с нас това няма да се случи. Ако не вярваме, просто трябва да легнем и да мрем. Но не лягаме, а се хващаме за вярата си и се отдаваме на действие. Който си купи къща с огромен заем, вярва, че ще е жив и здрав и ще може да изплаща дълга си. Доста хора не успяват и губят къщите си. Но това не спира другите да бъдат вярващи и да вземат кредити. Вярваме, че децата ни ще бъдат живи и здрави, че ще се развиват добре и ще се превърнат в източник на радост и надежда за нас. Много фактори атакуват вярата ни, но ние продължаваме да вярваме и да създаваме деца. Вярваме, че като седнем в един самолет, той ще се издигне във въздуха благополучно, ще бъде изправен през целия полет и ще кацне достатъчно меко, за да останат всички пътници в него живи и здрави. Постоянно се случват инциденти, които сочат точно обратното и подкопават вярата ни. Но летищата продължават да са пълни с пътници и във въздуха гъмжи от самолети. Който казва, че в нищо не вярва, лъже. Всички вярват в нещо, макар и да нямат никакви доказателства, че вярата им няма да ги подведе. Какви гаранции имаме, че ще доживеем деня до вечерта? Никой няма никакви гаранции. Но продължаваме да живеем и дори, с цялото си лекомислие и наивна вяра, да се веселим, да се смеем и да се забавляваме. Постоянно ни се дават невероятни примери на невероятна вяра, а и самите ние проявяваме невероятна вяра в ежедневието си и по отношение на собственото си бъдеще.

Някой ще каже, че нямаме друг избор. Че вярваме по принуда и ако не вярваме, животът ни би бил невъзможен. Добре, така е. Но нима е по-малко важно да вярваме във вечния живот? Нима той е някаква дреболия? Не е ли такава вяра абсолютно необходима, за да бъдем спокойни в земните си дни и да не следим с ужас как животът ни минава и не можем да спрем изтичането на дните си? Хората могат да заглушават гласа на сърцето си, който иска вечен живот; могат да се правят, че не го чуват, че не искат такова нещо, че то не им трябва, че им е достатъчно да поживеят малко и после им е все едно какво ще стане. Всичко това са опити за самозаблуждаване и за заблуждаване на останалите. Всеки дълбоко в себе си иска да живее вечно и колкото повече това желание бива потискано, толкова по-силно става то. Бог е „положил вечността в тяхното сърце” (Екл.3:11). Потиснатата вяра във вечността избива във

всякакви външни прояви. Ако се чудим защо някои хора се държат така агресивно, защо пият и вземат наркотици, защо беснеят с мотори по улиците, защо се карат с всеки, защо са готови да убият първия срещнат; ако се чудим защо тоя и оня се самоубиват без никакви видими причини – отговорът е, че това са изблици на неудовлетвореност, на вътрешна неуравновесеност. Дълбоката, основна причина е напрежението в душата от краткостта на живота, от грозотата на света, в който сме, и от копнежа по един съвършен свят, в който всичко е уредено по съвсем друг начин. Лекарите се опитват да достигнат до дъното, но не могат, много дълбоко им идва. Забавленията могат да заглушат отчасти гласа на съвестта, но не успяват да направят нищо, както парфюмът не може да прикрие лошата миризма. Човек има нужда от вяра във вечния живот и едва когато я получи, се чувства задоволен и спокоен. Чувства това, което Давид изразява така кратко и красиво: „Аз укротих и успокоих душата си, като отбито дете при майка си” (Пс.131:2).

Когато говорим за Христовото възкресение, ние обикновено очакваме някой да ни даде доказателства за него, да извади някакви непознати факти, да състави някаква безупречна и логически издържана картина на събитията. Това е необходимо. Добре е да проверяваме фактите и да не пренебрегваме един или друг детайл. Но не бива да забравяме, че всичко зависи от вярата. Бог така направи нещата, че да има място и за вяра, и за съмнение. Даде козове в ръцете и на вярващите, и на скептиците. И в крайна сметка който искаше да вярва, повярва; който не искаше да вярва, не повярва. Ако искаме да вярваме, Бог ще ни помогне да го сторим. Няма да ни остави да се мъчим сами. Ако не искаме, ще си останем безбожници. Онова, което плаши хората и ги държи далеч от вярата, е страхът, че ще трябва да променят живота си. Без това няма да мине. Който приеме Христос, не може да остане същия. Това не е просто някакво научаване на нещо, което досега не си знаел и всичко остава само в рамките на ума. Лекарите могат да знаят много за здравето, но да живеят крайно нездравословно. Философите могат да знаят всичко за морала, но да живеят неморално. Но християните не могат да научат за Христос и да продължат да правят същите грехове, каквито са правила винаги. Това на мнозина им се вижда много страшно и много трудно – едва ли не че някой ги кара да отидат в манастир. Истината е, че Бог помага на човека да се промени и да заживее по нов начин, да се справи с пороците си и да достигне високо морално положение. Ако не се страхуваме от промяната, ще я преживеем. Ако решим да влезем в Божието царство, а не само да стоим на прага и ту да влизаме, ту да излизаме, нещата ще тръгнат по своя естествен ход и ние само ще наблюдаваме как се променяме; как онова, което ни се е виждало невъзможно, става реалност чрез благодатното действие на Святия Дух.